

FATA AMICORVM.

TRAGEDIA

CVM

DRAMATE MUSICO
LVDIS AVTVMNALIBVS

EXHIBITA,

ATQVE

AMPLISSIMIS HONORIBVS

CELSISSIMI, AC REVERENDISSIMI

DOMINI, DOMINI

LVDOVICI,
IOSEPHI

EX ILLVSTRISSIMA, AC ANTIQVISSIMA

PROSAPIA S. R. I. LIB. BAR. DE WELDEN

IN HOCHENALTINGEN, ET LAVBHEIM,

S. R. I. PRINCIPIS ET EPISCOPI FRISINGENSIS,

DOMINI, DOMINI

CLEMENTISSIMI

A

DEVOTISSIMIS MVSI BENEDICTINIS

LYCEI FRISINGENSIS

DEDICATA

ANNO MDCCLXXIX. Diebus 3, & 6 Sept.

Typis Sebastiani Mössner, Typogr. Aul. & Lycei,
nec non priuil. Bibliop. Bauar.

ARGVMENTVM.

Fata Amicorum, & luctu, & solatiis plena praesente in scena exhibituri, geminos spectatum Viros damus, primae quemlibet inter suos nobilitatis; alterum Romae, Athenis alterum conspicuos; FLAVIVM nempe TITVM QUINCTIVM, & GISIPPVM; Amicos, siquos olim, integerrimos; quin prope quod verius, geminum servatae ad aram amicitiae miraculum; aut imitatu, aut siquem fortis acerbitas terreat, miratu certe dignissimum. Sors laeta adolescentes admodum Athenis junxit: aduersa sed Viros Romae tentauit, heroicam vtriusque constantiam exploratura. Prior GISIPPVS luctuosissimas nouercantis fortunae vices tulit; propter ipsam TITI necessitudinem exortae subito Romanos inter, & Athenienses similitatis aut reus ipsemet, aut suis suspectus saltem, triste in exilium eiectus. Et multo iam tempore exul Romam se contulit, meliore

meliore apud amicum vsurus forte. Ean-
dem sed expertus; multo quin acerbio-
rem, inferendae sibi per inedia[m] ne-
cis consilium cepit, impletum & forsi-
tan, intempestiuam ni voluntatem nouis-
simum praeuertisset fatum. Mox etenim
alieno infimulatus crimine, in vincula, car-
ceremque coniicitur, capitis damnatur, ip-
soque suffragante TITO, amicum inedia
confectum haud cognoscente, securi addi-
citur. Iamque ferale pegma miser conscen-
derat, cum a Tito repente cognitus, istud
demum solatii medias inter fatorum acer-
bitates tulit, vt amicum datae fidei me-
morem, & ipsam quoque ad aram vide-
ret pium. TITVS quippe, vt amicum
pariter, forte iniqua vexatum pessime,
praesente fato eriperet, incolumemque
seruaret, vitae periculum subire, famae-
que simul iacturam pati non exhorruit; stu-
pescens desuper Roma, tantamque amico-
rum fidem condignis praemiis coronante.
Plura lecturis Acerra dabit philologica
Cent. II.; nostrum sed spectaturis theatrum.

In scenam vero musicam ex fabulosa
antiquitate consimiles adducere amicos

placuit ; ORESTEN scilicet , atque PY-
LADEN : de quibus hunc in modum Poe-
ta exul :

*Nec procul a nobis locus est , ubi taurica dira
Caede pharetratae pascitur ara Deae. - -
Quo postquam dubium , pius , an sceleratus Orestes,
Exactus furiis , venerat ipse suis ;
Et comes exemplum veri Phocaeus amoris,
Qui duo corporibus , mentibus unus erant.
Protinus evincti Triviae ducuntur ad aram ,
Quae stabat geminas ante cruenta fores.
Nec tamen hunc sua mors , nec mors sua terruit illum :
Alter ob alterius funera maestus erat.
Et iam constiterat stricto mucrone Sacerdos :
Cinxerat , & graias barbara vitta comas ;
Cum vice sermonis fratrem cognovit , & illi
Pro nece complexus Iphigenia dedit.*

Ovidius L. 4. trist. Eleg. 6.

Caeterum quod Poesis , sua pro liber-
tate , utrinque mutavit , vel adiecit , ae-
qui , precamur , consulat Lector beneuolus.

Scena denique Actionis Romae ; Dra-
matis vero musici in regione Taurica ad
Fanum Dianae figitur.

MODVLOS

MODVLOS MVSICOS COMPOSVIT

Nobilis, ac Virtuofus Dominus Auguftinus Vllinger, Celfiffimi, ac Reuerendiflimi S. R. I. Principis, & Epifcopi Frifingenfis Capellae Vice - Magifter, & Camerae Compoſitor.

PERSONAE DRAMATIS.

ORESTES, *Agamemnonis ex Clytemneſtra Filius.*

PYLADES, *Oreſtis Amicus, & indiuiduus Comes.*

IPHIGENIA, *Dianae Tauricae Sacerdos, Oreſtis Soror.*

Iphigeniae Comites, *ſub nomine, & habitu Dryadum, quarum prima*
MELISSA.

NICIAS, & MEDON, *Amici foedifragi.*
GENIVS AMICITIAE, *quem Charites comitantur.*

PASTORES.

PERSONAE AGENTES.

TITVS, FLAVIVS QVINCTIVS, *Ordinis equestris Vir ; Amicus Gisippi.*

GISIPPVS, *nobilis Atheniensis, Titi amicus : mutato in scena nomine Phyaſtes.*

VARVS, *Conſul romanus.*

BRVTVS, *Eques romanus, alter Titi amicus.*

AMBIENVS, *Titi germanus Frater.*

AMBVSTVS, *Ciuis romanus.*

CAIVS, *Tribunus Militum.*

FLACCVS, *Carceris Praefectus.*

VATES FORTVNAE cum Sacrificulis.
Fascigeri. Milites. Lictores.

PARSI
DRAMATIS

*Falsam a vera discernit amicitiam,
poenasque adumbrat perfidorum.*

SCENA I.

*Iphigenia, eiusdemque Comites venationi
accinctae.*

Iphig.

Adeste Dryades! — fida famulantum cohors!
Ad solita nos Dea vocat obsequia. — Noua
Quaerenda Triuiæ est victima; litandum Polo.
Agite! humeris aptate pharetras; denique
Lustrate mecum nemora.

Melissa.

Magnæ quod volunt
Iussa Dominae, deuota famulantum cohors,
En! impigro decertat implere studio.

Iphig.

Ad rem itaque. — Solitas sed prius mecum preces,
Votaque Dianæ subpublica persoluite!

CHORVS
DRYADVM

praecinente Iphigenia.

Iphig.

*
Ter optima
Silvarum faue Domina!
Tibi totas,
Nos deuotas
Intuere famulas!
Elargire gratias.

Chorus.

*
Ter optima
Silvarum faue Domina! &c.

Iphig.

* *
Imperuias
Ferarum pande latebras;
Ne errantes,
Deuiantes
Fallant nos vestigia.

Chorus.

*
Ter optima
Silvarum faue Domina! &c.

Iphig.

* *
Si callida
Tendantur feris retia;
Fac, vt grata,
Exoptata
Constringatur victima.

Chorus.

*
Ter optima
Silvarum faue Domina! &c.

Iphig.

* *

Iphig.

*Frustranea
Venantum ni sit opera,
Mox oblata,
Imperata
Tibi cadet hostia.*

*

*Chorus
Oden ab-
soluit.*

*Sic prospere,
Te auspice,
Fac tuae pergant famulae.
Da, quaesitam,
Concupitam
Hanc ad aram reduces,
Praedam ferant Dryades:
Nec impigra
Haec studia
Tu dedignare Domina.*

** Abeunt in siluam interiorem.*

SCENA II.

*Orestes, & Pylades cum sociis ex silua
antere prodeunt.*

Orestes.

*Abiere tandem. — Sed boni, o Pylades, Dii;
Simul omnis aueruncet hoc malum Polus.
Quid etenim? Oresten si petant haec impigra
Dryadum studia? — Meque sibi victimam velit?
Dea Triuia? — Quid, amabo? sperandum boni
Misero? —*

Pylades.

Quod haec iurata Pyladis iusserit,

Hoc spera , Amice ! fides.

Nicias seorsum.

Tacitus & ipsemet
Sinistra quaedam timeo. — Simulanda est tamen,
Verbisque danda fides.

Ad Oresten.

Ad aram nos quoque
Fidos habebis usque comites. — Et mali,
Quaelo, quid inde somnias ?

Pylades.

Id age precor !
Mentem indue nouam ; spemque meliorem cape !
Quietus esto ! — tuta cernis omnia.

Orestes.

Falleris , Amice ! fat esse nil tutum potest ;
Suspecta sed mihi videntur singula.
Fieri quietus nequeo. — Male qui consciam,
Reamque sceleris in sinu mentem fouet,
Ridente quantumvis Polo fulmina timet ;
Et omnis aeternum exulat mentis quies.

*

*

*Vt male tutum mare, Mens rea sic mouetur ;
Quietum nescit stare ; Sic fluctuat, torquetur
Sed turbatur, Vel ignoti,
Agitatur Et remoti
Leui motum flamine. Mali ab imagine.*

Pylades.

Ah ! mitte tandem ; — mitte , frater pallidas
Ex mente curas. — Solue potius , quae pia
Fecisse placuit vota Triuiæ ; & pristina
Tibi redibit mentis afflictæ quies.

Hanc,

Hanc, eia! ad aram flectere; piisque precibus
Placidum Dianae Numen inuoca.

Orestes.

Vt iubes,

Amice! — visum quod tibi fuerit optimum
Id ecce! facio.* — Sed heu! — opem Pylades! —
Ferte focii! (opem

Pylades.

Sinistra vah quaenam omina!

Adeste comites! — malum ab Oreste auertite!
Ne, quaeso! miserum destituite, quem ipsemet
Iuuare nequeo.

Medon.

Hem! perdita est omnis opera.

Iuuare miseros, quis stygem contra valeat?
Ipsummet implorate vobis Herculem,
Emissa qui solus domabit e styge
Haec monstra. — Iam mihi consulendum censeo.

Nicias.

Tecum & ego, frater! tutiora seligo.
Quid enim cutem dedisse propriam iuuat,
Aliena dum petitur.

Pylades.

Datam adiuro fidem,

Socii!

Medon.

Sat ista hanc vsque ad aram praestita,
Nunc sanctior praestanda nobismet fides.
Valete! — tuta quaerimus.

Pylades.

Vah perfidos!

Nicias

* Oresten prius, dein & Pyladen Dracones inuadunt igniuomi.

Nicias, & Medon.

* Eheu! — periuimus! — periuimus!

Orestes.

Mala

Proh quanta terrent!

Pylades.

Linquor ipsemet animo

Seruate Oresten, Coelites!

S C E N A III.

*Adparet in nubibus Genius amicitiae, quem
charites comitantur.*

Genius.

Seruabitur

Per dura si fuerit probata fides.

Bene meritam neglecta mercedem tulit.

Tentanda adhucdum vera, meliorem vt ferat.

*

Foedifragi

Haec merces vestra Socii!

Nubilo tempore

Vindice fulmine

Foedera frangite;

Fatum perfidiae,

Rem vobis sed malam

Acerbas & vices pa-

cauete!

uete!

Vos sed fideles perseuerate Comites!

Per me novos recipite spiritus. — Manet

Grauior amoris vtrumque mox lucta. — Parient

Sed fata lauros. — Agite, Charites! ad noua

Hosce pugiles animate amoris praelia;

Et fida mecum roborate pectora.

Genius.

* *Fulmine prostrati pereunt.*

*

Genius.

*Subite nouam alacres Insurgant licet Tar-
Pro fide luctam pugi- Amoris rumpant foe-
les! dera;*

*Fortes pugnate!
Durate.*

*Firmi perstate!
Amate.*

*

Charites.

*Victores inde reduces Post densa orci nubila
Victrice lauro Chari- Serena Poli sydera,
tes,*

*Ne dubitate!
Rediment vos.*

*Firmi sperate!
Reficient vos.**

S C E N A I I I I.

Orestes, & Pylades.

Pylades.

Hem! — quis nouos repente suffecit animos?
Ludorne, vel procul omnis discessit pauor?
Num vera credam, visa quae modo somnia?
Nouas vel inde suspicer praestigias?
Sed absit. Agnosco fauores Coelitus.
Sapio. — — Fideles vsque sic amat Polus,
Seruatque Comites. — Triste perfidos manet,
Perditque fatum, sancta queis non est fides.
Et ecce! — saluum simul amicum conspicio.
Respira, Orestes! omen, ecce! euauit.
Simulque monstra nos reliquere stygia:
Sociosque solum perfidos fatum abstulit.
Sperare mitiora nos Polus iubet.

Orestes.

* *Inter nubes disparent.*

Orestes.

Dum fata nempe intentet utrique ultima.
Fuge Pylades ! — fuge precor ; & Oresten suis
Relinque fatis , cuius acta iam salus ;
Quemque Superi , Inferique perditum volunt.
Heic ergo reduces stat operiri Dryades ,
Et ultimas subire fatorum vices ;
Miseraeque vitam hanc Triuiæ ad aram ponere.
Tu patriam reuise securus tuam ;
Meisque , si lubet , parenta manibus.

Pylades.

Ah ! spera , Amice ! — sospitem , crede ! patria
Vtrumque laeta cernet. — Aut ratum Polo
Si forsan aliter fuerit , hac mea quoque
Stat mente fixum , temet ad tumbam sequi ,
Datamque fuso sanguine adstruere fidem.

Pylades.

Orestes.

*	*
<i>En ! conscia</i>	<i>Omniscia</i>
<i>Adiuvo sidera.</i>	<i>Contestor Numina.</i>
<i>Ni dato velim sangui-</i>	<i>Pro meo , frater ! sce-</i>
<i>ne</i>	<i>lere</i>
<i>Iuratam fidem soluere</i>	<i>Ah ! vitam noli fundere.</i>
<i>Sit isthaec anima</i>	<i>Peribit altera</i>
<i>Deuota stygi victima.</i>	<i>Sic mea tecum anima.</i>

*

Orestes.

Ah ! propriae
Saluti , quaeso , consule :

Pylades.

Est nefas fidem frangere.

Pylades.

Pylades.

Orestes.

Me perfidum

Non perfidum,

In socium

Sed liberum

*Lacessere Tartara
nolo.*

*A fatis manere te
volo.*

Orestes.

Ah! tutus vade Pylades!

Pylades.

Te sequar: testor Coelites.

ACTVS I.

SCENA I.

Gisippus solus.

Quousque tandem, magna Olympi Numina!
Tuque miserorum Tutor, alme Iupiter!

Quousque per te fortis aduersae vices,
Fataque manebunt tristia miserum? --- Ergone

Tetrum vsque, tartareoque funestum magis

In me furorem faucibus plenis vomet

Liuida Tirannis? --- Maxime o Rector Poli!

Vah! quando rebus dabitur afflictis modus?

Benigniores spero dum miser vices,

Grauiora succedunt prioribus mala.

Gravis accidit minantis ira Patriae,

Suoque me pellentis e gremio furor.

Grauior premebat ciuium ingrata indoles,

Me contra pro liuore suffragantium.

Sed

Sed modo quod isthunc penitus eneruat sinum,
Simulque pectoris ima proscindit mei:
Ipsummet, heu! alium esse Titum suspicor.
Semel, iterumque visus, haud oculo tamen
Dignari amicum voluit; aeternum licet
Sinceri amoris foedus isthoc pignore *
Firmarit olim, meque perpetuam in fidem
Susceperit, ad aram vsque seruandam integre.
Sic Tite! fidei sic memor viuis tuae,
Me, quondam amatum, vt ipse amicum respuas;
Te propter extorrem modo, domoque patria,
Bonisque proscriptum suis? --- --- Sit attamen.
Nil sancta porro si tibi valeat fides,
Tu mihi valeto pariter. --- Aeternum bene
Valeto tamen. --- Ast caue, neglectam ne fidem
Superi reposcant, graue luendam perfido.
Vadam ego: nec inde procul tamen vadam miser;
Fatigue, faxim, certiozem te mei
Haec ipsa reddat vltima Gissippi manus,
Amicum adhuc amantis, vtut perfidum.

*Ambustus intra scenam.***

Adesne tandem concupita diu fera?

Gissippus.

Heu! terror instat nouus.

Ambienus pariter intra scenam.

Amice! falleris.

Nostine fratrem? --- ---

Ambustus.

Strictus hunc petit Chalybs.

Gissippus.

* Annulum in pignus amicitiae a Tito acceptum ostendit.

** Stricto mucrone Ambienum adgreditur.

Gisippus.

Non ergo Gisippum ; -- alia nempe quem manent
Fata. -- Propiores sed veniunt. -- Cedam loco :
Specumque , fatis apta quae meis , petam.

S C E N A II.

Ambienus. Ambustus.

Ambienus.

Ambuste ! parce ! --- ---

Ambustus.

Morere styge dignum caput !

Ambienus.

Quid heu ! amice ! morte quid dignum tamen
In te patraui ? --- ---

Ambustus.

Perge ad orcum. Styx necis

Causam docebit.

Ambienus.

Morior. -- Heu ! -- morior -- miser. --

Ambustus.

Io Triumphe ! sorte ter fausta meis
Fauente tandem rebus inuisum iacet,
Suoque mersum sanguine , hem ! natat caput. -- --
I nunc ! honorum scande , quos velis gradus !
Fasces superba mente posthac cogita ;
Tuumque deride superior Aemulum !
Sternenda nempe per scelus ad alta est via ,
Ad nostra quando vota surdescit Polus.
Noliut , velintue Dii : per ego pulcrum hoc tamen
Facinus ab ima fece ad altum prouehar
Honoris apicem. Nilque iam mea interest,
Qua concupitam ducar ad metam via.

B

Saeuiat

Saeuiat in hoc licet nouercantis Poli
Duritia caput; & mille decernat rotas
Iupiter: inanes attamen rideo minas.
Nil bruta terrent fulmina. Sat orci dabunt
Praesidia tutum. --- Fraus tamen noua expedit.
Quod haec patrauit dextera occultum nefas,
Arte est tegendum subdola, alter vt luat
Facinoris admissi reus; nihil & meum
Grauet sinistri pectus. --- Adiuro stygem,
Et atra quidquid tartari condit specus:
Quod nulli apertum, lateat hoc porro scelus!
Iamque ipse Tito triste nuncium feram
Fratris perempti: sceleris autorem & alium
Dabo; vota pariter qui moratur iam mea.
Is ipse, faxim, mucro fatalem stropham
Euoluat in Bruti caput. — Sat consuli
Reum probabit clam lateri ademptus chalybs,
Coeptis faueto Tartari nigrum Chaos.

S C E N A III.

Brutus ad priorem.

Brutus.

Ambuste! — quo te corripit citum via?

Ambustus secum.

Fingenda modo frons alia mihi.

ad Ambienum.

Titum peto,

Casus nefandi nuntium vt triste referam.

Brutus.

Quale sed, Amice! triste loqueris nuncium?

Fors tibi monendus, rem malam vt caueat sibi

Vir

Vir forte dignus optima, cuius sinum
Nihil finistri adfligat, aut premat velim?
Ambuste! loquere! --- Siquid in me virium,
Tutum a periculis haec manus Titum dabit.
Edic! Amico loqueris.

Ambustus.

Ipsimet quidem
Nil imminet Tito mali. --- Ast vulnus tamen;
Lethale fratris vulnus adfliget virum.

Brutus.

Vulnus ain! -- heu! quid suspicer demum mali?
Ambuste! da certa precor. Intimi lego
Doloris in facie notas. Magni subest,
Ni fallor, aliquid.

Ambustus.

Haud amice! falleris.

Leue nihil huic subest rei: vetat eloqui
Is ipse, quem fronte ex mea legis, dolor.
Sed cuncta paucis vt habeas; --- tristem hanc vide
Scenam. --- Quid, heu! plura?

Brutus.

Superi! --- Ludis mihi

An vera monstras?

Ambustus.

Vera; quin verissima

Ah! Brute! monstro. -- Huc solus ecce! per otium
Delatus, Ambienum, amatum mihi caput,
Ferro, heu! peremtum repperi. Heic stratum vide!

Seorsim.

Haec ipsa, faxim, te pariter scena maneat.

Brutus.

Iuuate sydera! -- iacet heu! virum optimus;
Vnaque dulcis nostra spes omnis iacet.

Ambustus.

Amice! corpus interim cures, precor!
A Tito egomet dum feram huc redux pedes.

Brutus.

Factum puta. --- Solare, quo possis modo,
Virum!

Ambustus.

Volenti hoc suggeris.

In discessu seorsim.

Tuus ast mihi

Solamen interitus dabit.

SCENA III.

Brutus solus.

Et verum, heu! putem,

Quod heic meos offendit obtutus? --- iaces
Ergo Ambiene! & barbara, infami iaces
Manu peremtus? -- Vah! nefandum quis scelus,
Crimen quis atrox, mille quod dignum rotis
In te patrauit? --- Nota si mihi barbara,
Crudelis haec manus foret; testor Iouem,
Maestum nitentes & Poli testor faces!
Iusti furoris victima actutum nocens,
Infame, stratum caderet hac manu caput.
Latebit attamen haud diu tigris effera;
Vindex sed ipse Polus apertum mox dabit
Nefas scelestum: & quae repente nocentium
Terga premit, aequa Themis, sua mox eruet
Tristi e cauerna crimen, etsi sub nigra
Lateat sepultum styge. Luet bene meritas
Hac promouente mox reus poenas. --- At en!
Cinctus frequente milite huc Caius pedes.
Is ipse, puto, requiret in dirum hoc scelus.

SCENA V.

S C E N A V.

*Caius' cum Militum manu, & Liſtoribus
ad priorem.*

Caius.

An nemo, Brute! viſus heic modo tibi
Suspectus eſſe qui potuit? --- In impium
Inquiro, ſaeuunque caput. --- Ambuſtus mihi
Oblatus ante per viam tetrum nefas
Retulit patratum. Sceleris autorem tamen
Quaeſitus a me, proximas illum vias
Tenere docuit. Notus hic forſan tibi?

Brutus.

Haud alius ipſum praeter Ambuſtum hic meos
Aduertit oculos. --- Crede! iam fuga ſibi
Conſuluit impius. --- Sed Ambuſtus reum
Si forte vidit, utique virum nouerit;
Palamque nomen dare potuit.

Caius.

Omnis mihi

Suspecta res eſt. --- Viſus heic nemo tibi;
Nec inde procul abeſſe reum Ambuſtus refert.
Quis ergo iam vera mihi? Cuinam vel fides
Habenda maior? --- Ambienus aſt vbi,
Quem latro ſuſtulit? --- Ipſe ut Ambuſtus mihi.

Brutus.

Heic cerne perementum. --- Miſſus ex vulnere cruor,
Calidus adhucdum, ſat recentes indicat,
Quas a latrone, vah miſer! plagas tulit.

Caius.

Haec vera tandem, quae video. --- Parum hinc viae
Suamet in fuga latro emenſus, procul

Aut inde abesse nequit: aliud aut quidpiam
Latet rei.

Brutus.

Sinistra vah! quaenam, Cai!
Dic suspiceris. --- Mene latronem putas?

Caius.

Haud istud equidem. Plura sed tempus dabit.
Age miles! exsangue hoc cadauer in domum
Transferto Titi. - Licetor ast omnes, velim,
Oberret actutum vias. --- Simul ac levis
Suspecta viri vel umbra si quando fuerit;
Sistatur, impero.

Licetor.

Iussa promptus exequar.
Nique idubias lustrasse sat fuerit vias;
Rimabor & antra. Siquid & forte lateat,
Hanc eruam in lucem. --- Vel ipsam si stygem
Cauerna tangat, peruia haec nobis erit.
Huc eia mecum.

Brutus.

Quale proh! vulnus tamen
Exinde Titum feriet, ancipite malo
Qui pressus, omni iam caret solatio?
Haud nempe repertus & ille nobis, quem suo
Deperit amore; simulque Germanum modo
Perdidit amatum.

Caius.

Ast ille quis demum fiat,
Quem tanto, vt aiunt, Titus amore deperit?

Brutus.

Gisippus illi nomen, & graecus domo est.
Plura mihi necdum nosse licuit. --- Ipsemet
Sed ecce! tristis languidum huc gradum mouet.

SCENA

S C E N A VI.

Titus ad priores.

Quo res, Amici! sunt loco meae? — Ergone
Me dura semper fata, fortis & nigra
Semper manebit alea? — Vsque sic mihi
Et ipse laetum denegat Phaebus iubar!
Ambustus occisum refert fratrem; & meus
Vbi forte amicus squaleat; quisue angulus,
Aut ipse iam tumulus reconditum tegat,
Ignoro penitus. Idque solum mihi liquet,
Me propter extorrem vagari, & patria
Tellure pulsum, pro necessitudine
Mecum sua huc venisse. Iam suo tamen
Se spretum amico dum putat, vitam sibi
Adimere inedia statuit. Id quod ipsemet
Per hasce literas mihi; manus quas tulit
Ignota prorsus. — Subprimit heu! vocem dolor;
Fratrisque tumulo fata me iungent breui.

Brutus.

Amice! mentem ne graua ancipiti adeo
Moeroris aestu. Pectoris equidem intima
Penetrat doloris sensus; & sinum premunt
Acerba fratris fata. Sed spera, vices
Mutabit asperas malorum mox satur
Fortuna; quae premit equidem, obprimere ast ne-
Se fortiolem si virum reperit. Feras (quit,
Decet, sinistri quidquid haec pariat dies:
Redibit, Hercle! mox alia, solatiis
Peferta; cernes dum breui in lucem scelus
Protractum. Abesse poterit haud procul reus,
Saeuusque fratris latro. Leuamen ipsemet
Praestabit

Praestabit, ad meritas vocatus, quas luat,
Poenas.

Titus.

Leuamen triste! quod faeuam indolem
Placare; non sed vulnus auferre hoc meo
Ex corde poterit. O! meus saltem mihi
Gisippus id solatii praefens daret,
Stringerem vt amatum pectus; vnus qui vices
Subplere fratris posset.

Caius.

Hunc ipsum tibi
Solicita Bruti cura praesentem dabit.

Titus.

Fors ille visus iam tibi?

Brutus.

Per singulas
Vrbis vias, per compita, inuia per loca
Hucusque mihi quaesitus, haud visus tamen.
Roganti id vnum nosse ab obuiis datum est,
Paulo ante graecum habitu peragrasse has vias.
Iniecit autem fratris, hem! casus, moram,
Propinquiore quo minus licuit pede
Sequi notatum. — Maestesis animo tamen!
Pergam illico; tuique voti compotem
Te noster vt reddat labor, nihil operae,
Grauioris aut curae, ac inexpertum nihil,
Fixum est relinquere, tibi dum sistam breui
Caput hoc amatum.

Titus.

Brute! sat nota indoles
Mihi tua. Perge, fedula quo te rapit
Miserum iuuandi cura.

SCENA VII.

SCENA VII.

Personae priores praeter Brutum.

Titus.

Te vero, Cai!

Te rogo: fratris siste latronem mei.

Caius.

Emissus a me sat diu hinc lictor abiit.

Exspecto reducem. — Nique fallor, protrahit
Infame iam scelus.

Titus.

Latronis sed tamen
Horresco faciem. Loquere tu solus reo.
Ego interim responsa Vatis consulam;
Visurus, an nec vlla spes misero super
Videndi amicum, quo frui desidero.

Caius.

Perge! Superis deuota placebit indoles;
Ter faustum & omen tibimet adprecor. Mihi
Curanda relinque caetera.

SCENA VIII.

Caius,

ad quem Lictores Gisippum adducunt.

Lictor.

Tenemus feram.

Latuit sub ima faeuns hic latro specu.

Negavit haud quidquam. Latronem se vocat.

Idque mihi; nosse plura mox tibi dabit.

Caius.

Habemus ergo crimen atrox. Vincula
Iam lictor expedi; inque dirum carcerem
Abstrahē scelestum. — Tune sis ergo tigris
Efferā; cruorem quae sitit, dum hominem videt?
Sed fare, quāenam Erinis ad tantum nefas
Impulit?

Gisippus.

Erinnem mitis hic nescit finis.
Amoris excessum voca; & me sic reum
Habebis.

Caius.

O bellum, Hercule! acceptum & Diis
Amoris excessum! — nefandum verius
Saeui latronis dic facinus, haud iam rotis,
Centum aut Catastis puniendum in te fatis.

Gisippus.

Quamcunque sim promeritus, hanc poenam lubens
Subibo. Nec saeuissimum mihi deprecor
Mortis genus. Sat esse iam didici miser:
Plus mentis & dolor angit, ac centum rotae,
Quidquid & acerbi sustinet corpus pati.

Caius.

Confide promeritam dabit poenam scelus:
Finemque fatis dura lictoris manus
Imponet, esse ne miser posthac queas.

Gisippus.

Bene est. Amoris spreti ut in me victimam
Roma habeat, obscuri subibo carceris
Tenebras: & inde pectus quoque, ut fatum velit,
Ferale scindam: Propriae ast necis tamen,
Non caedis alienae reus, quam perfidus
Me culpam amicus ferre cogit.

Caius.

Caius.

Inania

Figmenta mitte, Iudici tuam, vt velis,
Defende caussam. — Lictor! huc mecum scelus.

S C E N A VIII.

Ambustus solus,

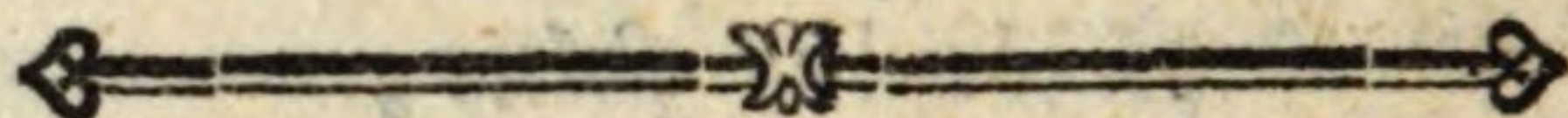
e secessu prodiens.

Res mira! non capio fatis, quid iam noui
Acciderit? — Ergone alius hanc culpam luat,
Quam Brutus ex mea ferat sententia?
Ignotus ille Graecus, abstractus modo,
Ad carcerem insons ibit. — Et Brutus meum
Eludet astum: solus attamen moras
Posuisse votis qui potest meis. — Gradu
Sic nempe honoris, speque simul omni excidam:
Munusque Praeturae alteri obtinget breui,
Certa mihi quae fuerat, faba in Bruti caput
Si cusa felicem obtineret exitum.
Adhaec relatus Consuli per me reus
Is ipse Brutus, facile purgabit scelus,
Meamque dubiam singulis reddet fidem.
Quid ergo, quid restat misero agendum mihi? —
Occurrit eheu! haesitanti iam nihil
Animo. — Probanda sed tamen sunt vltima,
Mouendus omnis est lapis mihi, viribus
Licet hisce maior. Nique iam Polus velit
Beasse vota; nigra mouebo Tartara.
Benigniore sed prius sententiam
Sequar; latentiumque stat rerum exitum
Ex Vate quaerere. Sortis in templo meam
Lustrabo sortem. Prosperam & Vates dabit.

MVSICA

MVSICA INTERMEDIA.

*Vates Fortunae ad Titi preces Ora-
culum consulit ; instituto desuper
Sacrificio.*

SCENA VNICA.

Personae. Vates. Chorus Poparum.

CHORVS.

*

*

*Magno tuo Nomini, Verte bono Omini
O Domina ! Libamina,
Sunt arae positae. Quae damus hodie.*

Vates.

*Ita est : nouum iubemur adoriri Sacrum.
Titus benignum Sortis Oraclum petit,
Rescire cupidus, latro quis demum impius
Fratris; miser & amicus vbi lateat suus,
Quem fratris habere iam loco exoptat sibi.
Meretur & istud innocua Titi indoles,
Virtusque spectata satis. — Ad rem ergo Socii !
Festiuam proferte Sacra, quo melius Dea,
Omnisque Polus in vota flectatur Viri.*

*

*O fauesis Dea !
Oraulo bea
Deuotum Clientem ;
Et respice mentem,
Qua tibi subplicat,
Omenque stagit.*

Popa.

Popa.

Verende Myſta ! cuncta cernis ad tuos
Parata nutus. Sacram operi manum admoue.

Vates.

Fauſtum quod igitur, & Superis gratum bonis,
Rite auſpicabor imperatum mihi Sacrum.

*

Tuum, Dea!

In honorem

En! ſabaea

Dant odorem

*

Ne oblata

Dedignare;

Sed optata

Nos beare

Grata coelo munera. Fac, vt velint omina.

Io beate eſt! vota compleuit Polus.

Recluſa Iouis aperta proſtat Diphtera.

Petita Sortis Numen Oracula dedit.

Oraculum I.

In vinculis moeſta gemit, & ſqualet fides.

Vates.

Quorſum ſed iſta? — Nempe ſic fidem Viri,
Qua forte amicum liberet, tentat Polus.

Oraculum II.

Ipfumque prodet ſcleris autorem ſcelus.

Vates.

Tectumque crimen ipſemet palam dabit

Latro nefandus. — Erit ali¹us haud tenor.²

Haec ergo reſponſa dabo. Solabor Virum.

Vos cuncta focii denuo componite.

ACTVS II.

ACTVS II.

SCENA I.

Ambustus ad Vatem e templo prodeuntem.

Ambustus.

Ten' video? Vates! proximum Diis caput!
O quam mihi opportunus ex votis ades!
Si tempore vilo, nunc ope indigeo tua.
Solos fed esse cupio: soli colloquar.

Vates.

Dabo istud. — Abeste paululum exinde focii!
Vtrumque solos heic relinquatis, velim.

Ad Ambustum.

Iam prome, quae velis. Caremus arbitro.

Ambustus.

Ignosce Vates! mente tibi si candida
Loquar.

Vates.

Ita bene; quin optime, Haud venia indiges.
Sincera nobis mens placet, vt nihil magis.
Loquere.

Ambustus.

Metum inter, spemque, sed leuem admodum,
Me fluctuantem scito; nique me tua
Iuuabis ope, tabulamque misero porriges,
Actum est: periui.

Vates.

Mitte plura: rem indica.

Ambustus.

Breuis ero. — Honoris munus ambio. An mihi
Obueniat istud, nosse per te si datur,

Per-

Perfecta res est; omnis & timor simul
Destituet hunc sinum.

Vates.

Sat omnia capio.
Spartam Ambieni, quem manu stratum impia
Fert rumor, obtinere mens auct tua?

Ambustus.

Diuina certe mens Tibi est. Non te fugit
Auidus quid ardeat sinus. Nihil aliud
Hanc praeter ipsam nobilem prouinciam
Mihi peropto. Nostra complebit Polus
Si vota, Tuque ex mente, quod velim, mea
Omen feres, mercedem habebis auream.

Vates.

Bene est. Videbo, quid sacrae fortes velint.
Subsiste paululum, huc redux ego dum pedes.

Ambustus.

Ad iussa promptum cernis.

SCENA II.

Ambustus solus.

Est adhuc mihi,
Vt video, spes laeta super, ancipitem metum
Quae ponere iubet. — Omen aut laetum quoque
Vates habebit, sceleris haud confcius adhuc,
Quando aleam miscebit in nefas sacram?
Confido tamen. Ad vota fortes diriget
Promissa merces. Sat potens auri est nitor.
Humana flectit, quo velis, corda. Et mihi
Fauere Superi quando nolint, nil tamen
Vati negabunt, dona quem trahent, meas
Vt ipse partes teneat. — Aut ecce reducem!

SCENA III.

SCENA III.

Ad Ambustum Vates.

Ambustus.

Salueto Vates! laeta nunquid omina
Ex Sortis vrna prodire?

Vates.

Se bona

Prius' reclusit alea: in nigram tamen
Mox abiit. * — Ipsemet, ecce! totius rei
Seriem videre poteris.

Ambustus.

Omen heu malum!

Ergone vincla, — compedes miserum manent?
Heu! fugio; laetumque magis ex Orco mihi
Omen requiro. Me potens Erebi furor
Saeuis Deorum manibus eripiet. — Vale!

SCENA IIII.

Vates solus.

Non capio fane, quis furor hominem abstrahat?
Fatuum, aut scelestum, nescio, hunc virum putem.
Suspecta mihi frons est, malique conscia
Videtur; aut Hercle! fouet in sinu scelus.
Sed iam omina a me Titus expectat sua.
Dabo relata. — Tempori ast subit ipsemet.

SCENA V.

* *Pro omine varia adparent tormentorum genera.*

S C E N A. V.

Titus, & Brutus ad priorem.

Brutus.

Inanis est, amice ! quaerentis labor.
Quo tacita me cunque via, quo minima spei
Vel umbra me pellexit, vrgebam gradus.
Necquicquam obiui & inuia : Inuentus etenim
Haud est amatus. Forſan is Romam diu
Reliquit exoſam ſibi.

Titus.

Tenet virum ;
Tenebit & Roma exulem. Heic tumultum ſibi
Elegit ipſe. Sic ſuis in literis
Ante mihi. Sed miſerum quis habeat angulus,
Quaeue tegat incluſum cauerna, vel ſpecus,
Fors vbi ſepultus iam lateat, altum filet.

Vates.

Per te mihi ſi, Tite ! licitum, tibi ſacrae
Effata fortis aperiam.

Titus.

Fare, vt lubet,
Verende Vates ! omen & amicum refer,
Quo noſſe tandem liceat, in viuis adhuc
Giſippus an moretur : aut quod Coelites
Nolint, cadauer quo ſit exſangue in loco ?

Vates.

Adhuc ſuperſtes viuit equidem : proximam
Sed viuit adſlictus neci vitam.

Titus.

Heu malum,

C

No-

Nouumque iniquae fortis omen ! fiecine
Coniurat isthoc omnis in caput Polus ,
Sinistra veniunt & mihi singula ? Ast vbi,
Dic , squalcat miser , opis & nostrae indigus ?

Vates.

Ex forte id equidem scire non vltra datum est.
Quaesita sed rite sacra Superum Diphtera
In vinculis designat haerere miserum.
Sic nempe Sortis loquitur haud dubius tenor.
In vinculis moesta gemit , & luget fides.
Ad alterum quod adtinet ; curae nihil
Desuper habendum tibi. Scelestus ipsemet
Scelus nefandum sponte manifestum dabit :
Quod ipsa Sortis verba , fat aperta , innuunt.
Ipsumque prodet sceleris autorem scelus.
Nec plura porro arcana fatorum mihi.

Titus.

Verende Mysta ! quod ad latronem pertinet,
Rem vindici committo iam totam Polo.
Scelus patratum modo fieri infectum nequit.
Fraterque , caesus qui iacet , frustra meis
Aut precibus, aut lacrymis repetitur. Sacra Themis
Librabit aequa ex lance cuncta. — Sed alterum
Crudele vulnus mihi refricat Oraculi
Effatum. — Amicus ergo Gisippus , mea
Qui vita , simul & fratris esse qui loco
Potuerat , indigna miser , heu ! vincula ferat ?
Cui porro acerbiora quoque fata timeo ;
Si nempe ad ipsam forte damnatus necem
E carceris squalore , vitaeque & simul
Abibit insons. — Nosse proh ! tandem mihi,
O ! si liceret , quo miser gemat loco,

Opem-

Opemque amici speret incassum sui ;
Me vincla , me graues ligatum compedes ,
Carcer & haberet , ferre quam possem mei ,
Haec non merentis fata Gissippi. Fides
Iurata id imperaret , & constans amor.

Brutus.

Confide , quaeso ! sacra sic amat loqui
Diphthera. Petitum si quod oraculum refert,
Non illico omnem pandit euentum rei.
Nos subplices videre saepius volunt ,
Auentque Superi. Si placet , Vatem roga ,
Vt Sacra denuo resumat integra.

Titus.

Proficua suades. — Te itaque , te Vates ! precor.
Tentare sortem , fac , nouam pro me velis.
Et fata , quae posthac amato sint super ,
Doceto Titum.

Vates.

Quae cupis nutu ex tuo
Complebo sedulus. Bono sis interim
Animo , precor ; meliora dum redux feram.

S C E N A VI.

Priores praeter Vatem.

Brutus.

Amice ! mecum si lubet , gradum hinc refer.
Quaeramus ambo suae , quod curas leuet,
Alterius adloquium. Minor fieri dolor
Saepe solet , alios quando participes tenet.

Titus.

Dispone mecum, quidquid optimum tibi
In hacce visum forte fuerit. Unus es,
Idemque solus, certa cuius mihi fides.
Ne quaeso! tantis desere malis obrutum.

Brutus.

Confide! nulla me tibi auulsum diēs
Videbit vnquam. Sancta quae tecum mihi
Necessitudo hucusque fuerat, integra
Perstabit vsque. Sic Polum testor: vades
Sit stator ipse Iupiter, meae arbitrum
Quem mentis habeo. Sed ecce! quid Caius noui?

S C E N A VII.

Caius & Ambustus cum militibus.

Caius.

En! tibi ferendas, Brute! Consul literas
Dedit. Videbis ipse, quid ferant rei.

Brutus.

Fors curia nouum mihi negotium dabit. —
Ambuste! nil tibi forte notum desuper?

Ambustus.

Nil aliud, Hercle! quam quod omnis curia
Infame mortis subplicium statuet reo.

Brutus.

Et Ambieni forte latronis in caput?

Ambustus.

Plerique vt aiunt.

Brutus.

Notus ergo iam impius

En,

**En , Tite ! fratris latro , meritas qui dabit ,
Feretque poenas.**

Titus.

**Sacra quodcunque statuet
Themis latroni , pariter hoc Tito ratum.
Tu sed vide , quid Consulis velit manus.**

Brutus.

**Mentem requiret ipse desuper meam.
Haud alius erit his , crede ! literis tenor.***

**„ Varus Quintilius Consul
Bruto.**

**„ Saevum est patratum publica in via scelus ,
„ Crimenque., Nunquid , augur , hem ! optimus ego?**

Titus.

**Ita quidem : alia ni forte textus innuat.
Aduersa timeo.**

Brutus pergit.

**„ Sceleris huius conscius
„ Delatus es , Brute ! indice haud dubio mihi.**

Titus.

**Hem , Brute ! Titum pariter augurem tibi ,
Sed Hercle , pessimum ! — Et ista quid demum sibi?**

Brutus.

**Quod ipse nedum capio ; me tangat licet.
Videbo sed ultra , quid inde tandem colligam ?**

Absolvit reliqua.

**„ Hinc sponte temet curiae sistas velim :
„ Secus nolentem Caius huc trahat impero.**

Varus Consul.

C. 3

Brutus.

*** Epistolam aperit , & legit.**

Brutus.

Proh fulmen atrox! fata quae subeunt mala!
Ergone sceleris me reum vere putat,
Creditque Consul? Vah nouam fortis stropham!
Ambuste! — Cai! quis ergo de me Consulis
Opinio nostri? Testor, en! Iouem quoque;
Omnemque contestor Polum: nullius ego
Atrocis adeo me reum nosco sceleris.
Fefellit Index, certe iniquus, Consulem.

Caius.

Tuere causam Consuli, vt queas, tuam.
Meum est, fidei iussa iam mente exequi.

Ad Milites.

Teneto Brutum, Miles! hoc Varus iubet.

Brutus.

Vi nulla, Cai! opus. Sponte, quo velis, sequar.
Ad Curiam iubente pergam Consule:
Quin fata si cogant, ad ipsum carcerem
Sat tutus ibo; pura mens vbi comes est.

Titus.

Ah siste gressum, Brute! te purum scio
A labe penitus. Ipse vadam. Consuli
Causam tuebor ipsemet tuam. Nihil,
Faxim, sinistri pectus innocuum grauet.

Brutus.

Quietus esto, Tite! defendet Polus
Nullius atri criminis sibi conscium.
Quod dura Sortis interim necessitas
Iubet, ferendum fortiter. Iam Curiae,
Varique iussa Consulis promptus sequar.
Sauetae relinquo me Themidi; & abeo. Vale!

SCENA VIII.

S C E N A VIII.

Priores praeter Brutum, & Caium.

Titus.

Actum ergo tecum Tite! res ad incitas
Simul omnis abiit. Quid etenim misero tibi,
Quid restat, optatum leuamen quo feras?
Siceine malorum haec omnis est ferax dies?
Ah! conde Titan! conde, moestum quod mihi
Nitet inbar! reconde sed Titi simul
Lumina, malorum plura ne monstra videant.
Ambuste! dicito, precor! hocce pessimum
Quonam imputetur ex capite scelus viro?
Sat usque fidum expertus, vitaeque integrum,
Qui posse iam fieri putem, tantum vt nefas
Subito patrarit? Loquere, nota quae tibi.

Ambustus.

Ah Tite! ne crede nimis in Bruti fidem.
Se dicit innocuum equidem: at scelus tamen
Sat liquet apertum. Fratris est latro tui.
Id mucro siquidem fratris occisi ad latus
Quem repperi, sat Hercle! testatum facit,
Brutumque nigri sceleris aut reum probat,
Aut conscium arguit.

Titus.

Obprimit heu! miserum dolor.

Ergone amici frater occisus manu?
Haud facile sed istud crediderim tamen. Liquet,
Et certa constat innocua viri indoles.
Ambuste! adornat lior hanc stropham viro.

Ambustus.

Adornet utcumque velit : Est tamen impius
Plerumque fortis ipsemet faber suae.
Et Bruti ad indolem quod adtinet ; haec tibi
Quaecunque constet, ne tamen fallat, caue,
Te nimis ita credulam. Videbis proprio
Edoctus, & ne serius, precor, ac velis,
Videbis, inquam, proprio edoctus malo,
Damnoque, quid ista, quid mali pariat adhuc
Stulta prope credulitas. Meam, quaeso, sequere
Sincera suadentis tibi sententiam.
Fatis relinque suis amicum perfidum,
Non dignus ultra qui tuis est gratiis.

Titus.

Amice ! diuersa mihi stat sententia,
Probanda certe singulis. Data est fides
Bruto, Ambienus frater ubi lateri meo
Anulus, & alter simul Amicus fors male
Periit. Spondit & ipse Tito mutuam ;
Testatus & Poli faces, ad funera
Hanc integram sese exsoluturum mihi.
Sic teneor ego : tenetur & Brutus suam
Seruare iuratae fidem. Neque perfidum
Docere facile quis poterit. Meam hinc viro
Seruabo fidus usque promissam fidem.
Frustra & es, Amice ! Titus aliam haud induet
Mentem.

Ambustus.

Data quidem sic fides antea fuit ;
Sed fracta modo te simul eadem liberat.
Breui docebit Iudicis sententia,

Brutum

Brutum fuisse perfidum tibi

Titus.

Tace,

Quaeso ! latronem fratris ante iam abstulit

Ad carcerem lictor. Quis ille ? nescio.

Subplicia luet infontis hic Bruti loco.

Ambustus.

Est Graecus ille habitu, prior qui Consuli

Delatus est caedis reus ; Bruto tamen

Adscitus, ut volunt, ad hoc ipsum nefas;

Quod liquet apertum prope.

Titus.

Quid heu ! quid audio?

Graecus sit ille, Caius ante quem tulit

Secum, daturus Consuli hunc certe reum.

Ambustus.

Hunc ipse vidi. Dubia sed modo Iudici

Responsa tribuit. Crimen & negat, & palam

Fatetur ; haud sua tamen sponte editum.

Nempe ultima ut tentaret, ac vitae satur

Suae, nefandae poneret forti modum,

Sese coactum adfirmat extremum ad nefas.

Titus.

Sed fare, quod nomen viro?

Ambustus.

Nosse ut licet

Ex ore plurimum, Phyaften se vocat.

Titus.

Respiro denuo. Putabam prope meum

Hunc esse Gisippum : Cuius ex indole tamen,

Sat mihi probata, suspicari ne quidem

Liceret atrox, tartaro & nigrum magis,
Viroque tanto prorsus indignum scelus.
Hunc ubi sed ipsam sorte perditum mala,
Vnaque fratrem doleo; stat fixum, meae
Ratumque menti, liberum a vinclis dare,
Fatisque Brutum, quo mihi id licitum modo;
Vitae leuamen vnus vt Amicus ferat.
Ambuste! mentem pariter, ah! muta tuam:
Titumque si modo diligis, mecum stude
Seruare miserum, fata quem immerita premunt.
Praeibo. Sequere!

SCENA VIII.

Ambustus solus.

Mox sequar. Alia tamen,
Ac forte credis mente. Contestor stygem;
Fraus tecta dum succedat, & Brutus cadat,
Haud vlla menti iam meae quies erit.
Fac, Tite! per me tibi licet: tuum eripe
Nostris Amicum manibus. Hunc lictor prius
Nigras ad Orci mittet umbras, quam tuam
Sentire possit opem. — Mora ast segnis nocet.
Fraus atra cudenda mihi, dum focus calet.
Mox, Tite! sequar, tibiue strenuam dabo
Operam: specimen & amoris ostendam mei.
Iuuabo miserum: — Citius vt cadat tamen.

P A R S

DRAMATIS ALTERA

Veram, eandemque constantem coronat amicitiam.

SCENA VNICA.

Personae omnes.

CHORVS

Pastorum
*

unaque

Dryadum.
*

Laetare magna Domina,

Tu nobili hoc sanguine

Sacerdos regia!

*Has aras imbue.**

Obtenta nobis victima,

Sic indice hoc sydere

Quam petit Triuia.

Litandum hodie.

Iphig.

Portenta vah rerum mala! — tacete Socii!

Et vos Sorores! si quid amplius iuuat,

Ferale potius intonate canticum.

Lugere praestat Sortis aduersae vices;

Casusque conuenit dolendos conqueri.

Proh! quam sinistra denuo abiere studia,

Impensa Trinia. Ergone faeuire misera

Ipsos in homines cogor, aliam vbi victimam

Crudelis haec ara, Deaque ferox respuit.

Sed erit mihi; — erit heu! obsequendum denique.

Vah

* Cometa terrificus lugubre comas spargit.

Hunc crede focium. — Sique Diua petierit,
Nostro vnus coli profuso sanguine,
Me victimam substitue, mage gratam Diis.

*

*

*Non rite Superi, Ingratae victimae
Nec inferi Si temere
Coluntur; Caeduntur.*

Age itaque, egenum mentis absolue focium;
Meque cape sano corde pollentem hostiam.

Orestes.

Proh! quanto amicum, frater! obproprio adficcis?
Desiste, pectus hoc meum adflictum satis
Nonno ferire, tamque acerbo vulnere.

Iphig. secum.

Vah! litem amoris arduam inde suspicor:
Et hanc quis arbiter fat aequus dirimet?
Ima mihi desuper mouentur viscera.

Pylades ad Oresten.

Amore, Frater! non probris te prosequor.
Absit, vt Amici pectus adfligam mei.
Sique ferio, ferit amor; amicum & vulnus est,
Cui lene proprio medebor sanguine.

Orestes.

Falleris: — vtut medaris est vulpus tamen,
Magis & tuomet vlcerandum sanguine.

Ad Iphig.

Ne crede, quaeso, Domina! fat compos animi
Hanc adsto ad aram victima, caedenda Triuiæ;
Necem, Hercule! stygis & furorem fat diu
Bene meritus. — Importuna quæ Frater dedit
Ne, caue, sequaris consilia: — perque mea te

Oro.

Oro, precorque fata; me dignum nece
Sacras ad aras abstrahe; purumque scelus
Dimitte comitem, innocuam amoris ne luat
Cruore culpam.

Iphig. secum.

Quantus amor, o Coelites!
Quanta pietas! — stupefice fidem insolitam, Polus!

Orestes ad Pyladen.

Te vero, Frater! per ego coeli te precor
Testorque Numen: — sana tandem cogita:
Desiste fatis implicare te meis.

Ah! crede, quaeso! fat fidei datum tuae.

Pylades.

Nil lagis, Amice! quam dedi semel fidem,
Ad vltima hanc tibi fata seruabo integram,
Semperque sanctam. — Hinc solus aut cadam hostia;
Aut hisce in aris stat simul tecum emori.

Orestes.

Vah pertinacem! —

Pylades.

Sed ita tamen in te pium.

Iphig.

Et quid ego? — Consilium boni o date Superi!

Orestes.

Pylades.

*

*

Saeuam, Frater! muta Pios sensus nutrien-
mentem: tem

Bis ne fratrem eneca. Ne a coeptis reuoca.

Hoc furore

Hoc amore

Binam perdes animam. Vitam tibi redimam.

Iphig.

Iphig.

*

Ah! hostiam,

O Superi!

Ah! date succedaneam.

*

*

Orestes.

Te, Sacerdos! te obtestor:

Pylades.

Per Dianam te contestor:

Orestes.

Pylades.

Me nocentem,

Me volentem

Age! caede victimam! Caede succedaneam!

Iphig.

Qui teneram,

O Superi!

Amoris litem dirimam!

Pylades.

Litem Sacerdos mox tua manus dirimet.

Age siquidem: fatale ferrum corripe,

Et rite Superos hoc meo cole sanguine;

Constantem ad aras esse qui fidem volunt.

Orestes

Sed respuunt cruoris vltro prodigam.

Valeto Frater! prior ego ad aram praeuolo.

Pylades.

Siste, precor! hunc ego mihi honorem vendico.

Agedum Sacerdos! te sacrum ad opus praepara.

Tu sed vale Frater! pignus & amoris cape

Hoc vltimum. — Tranquilla viue tempora,

Tuique post fata aspera memento comitis.

Orestes.

Orestes.

Ah siste ! bis fratrem enecas. —

Pylades.

Non eneco,

Nouam tibi sed morte mea vitam impetro.

Melissa. *

Rem cerne miram Domina ! sacrata subito
Calet ara : melius & omen inde suspicor.

Iphig.

O boni si tandem fauerent Coelites !

Pylades.

Superos fauentes vt habeas, cauesis, precor !
Diutius imperata ne Sacra differas.

Orestes.

Sponte vbi calet ara ; meque victimam tenes,
Quid vltra , amabo ! temet impedit ? - Ah ! moras
Rumpe, citoque feri !

Pylades.

Colla sed ego praebeo.

Iphig.

Quiescite , precor ! amata nobis pectora !
Benigniora , spero , decernet Polus.
Agite Sorores ! voce mecum subplice
Omen iuuate !

Iphigenia

concinnante Dryadum Choro.

*

Propitia

Ah esto Trivia !

Iphig.

* Ara subito ignem concipit.

Iphigenia sola.

Nouum pelle hinc pauorem,
Et amoris in fauorem
Omen isthoc explica!

Omnes.

Propitia

*Exaudi preces Domina! **

Melissa.

Io plaude! — laetare Domina!

Pie precantum vota respexit Polus;

Triuiaequae aperta patent fauentis omina.

Omnes.

O Pia! — nimis o benigna coeli Numina!

Iphig.

Et quod ego dulce nomen ex omine lego?

Credamne, Orestes adsit, vnaque Pylades?

Orestes.

Adsumus vterque. Quid inde Domina? —

Iphig.

Ah! impar est

Animus ferendo tanta, quae mentem obruunt,

Gaudia. — Iuuate! — deficio. **

Orestes.

Adeste Dryades!

Fouete miseram! —

Pylades.

Vah! nouam stupet animus

Catastrophen. —

Iphig. voce singultante.

Amate Frater! — ah! tuam

Recipe Sororem. —

D

Orestes.

* Totum semet explicat amoris omen.

** Linqwentem animo Orestes vlnis excipit.

Orestes.

O quantus hic Superum fauor!
His ergo in vlnis Iphigenia recubet,
Amata Soror; amore languida?

Iphigenia

recepta sensim mente semet erigit.

Sum ipsamet:

Ne, quaeso, Frater! ne dubita.

Orestes.

Grates Diis!

Ad mentem amata rediit. — O salve Soror!
Hos Fratris amplexus cape!

Iphig.

O dulcis anima!

Salueto millies! — Sororis in sinum
Te, quaeso, coniice. —

Ad Pyladen.

Tuque simul huc inuola,
Pylades! tenerosque pariter amplexus cape!

Pylades.

O chara mihi Cognata salve! gratulor
Fratrem modo receptum tibi, & fatis quidem
Polo fauente liberum.

Ad Oresten.

Tu sed vide,

O Frater! integra quid iuuet Amici fides.
Inuicto ab amore inuicta cernis sydera;
Fauetque fortis Numen infestum prius,
Certi & fauoris pignus, amissam diu,
Tenes Sororem: nilque tibi porro superest,
Nisi mecum vt vna debitas grates Polo,
Triuiaequae soluas, tanta quae modo contulit

Post

Post tot sinistras sortis aduersae vices
Vtrique solatia.

Orestes.

Bene monentem sequar,
Amate Frater ! — cuncta sed tibi debeo ,
Tuaeque fidei , quae Polus cunque tribuit,
Deditque laeta. — Pergesis precor ! — tuum
Amato Fratrem , & hosce in amplexus rue !

Iphig.

Amor , stuporque rursus alternant vices.
Sed agite , dilecta Capita ! quas merito sibi
Grates reposit Triuia , iunctis has simul
Vocibus , acerra & subplice reddamus Deae.

C H O R V S O M N I V M.

*

*Laudamus ter felicem ,
Te Deam Protectricem :*

Iphig. & Melissa.

Orestes, & Pylades.

<i>Quae dira sortis omi-</i>	<i>Et post laborum toe-</i>
<i>na</i>	<i>dia</i>
<i>Amoris in solatia</i>	<i>Tam larga nobis</i>
	<i>praemia</i>

Ad vota conuertisti. Benigne contulisti.

Omnes.

*Laudamus ter felicem ,
Te Deam Protectricem.*

*

Orestes.

Iphig.

Pylades.

*Vnitas serua mentes ,
Constanter diligentes.*

*Hoc amplexu,
Firmo nexu
In aeterna foedera
Trina iunge pectora.*

*

C H O R V S.

*Nos una sed precamur:
Te Deam obtestamur.
Post haec fata, Coronetur,
Ter beata, Ut meretur,
Sua pro constantia
Fides semper integra.*

ACTVS III.

S C E N A I.

Flaccus, & Caius.

Caius.

Quae mira, Flacce! pariet haec nobis dies?
Vterque captus, nostra quos vincula tenent,
Temere patratum crimen haud probant satis.
Adfirmat alter facinus: alter abnuit;
Brutusque semet sceleris esse conscium,
Per astra, quin Iouem per ipsum pernegat.
Videbo; quaenam Consulis sententia.

Flaccus.

Difficilis admodum. Placebunt attamen,

Quae

Quae Titus, ad quem caussa iam omnis respicit,
Miranda nobis pro sua dabit fide.
Nosco siquidem, Cai! siquis alius, ego virum.
Fidei tenacem, crede! si quemquam suae.
Et ecce! fratre perduto, alter vbi simul
Periit Amicus, mox suam Bruto fidem,
Pectusque simul addixit, ad funera pium.
Hinc nisi patratum liqueat a Bruto scelus;
Tentabit vltima Titus, vt saluet suum,
Qui solus est tandem super amicus sibi.
Rem sed docebit haec dies omnem. Brevis
Vtrumque iam hora in curiam vocat. Agefis!
Feramus isthuc ambo gradum. — En patet aditus.

SCENA II.

Praeter priores Varus Consul, & Ambustus.

Varus.

Adestis ambo, Flacce, Caique! tempori.
Vos coram habere noua modo negotia volunt.

Caius.

Vterque, Consul! iussa quid velint tua,
Percipere auemus.

Flaccus.

Mira sed nunquid hodie
Omnis videbit Roma; nobiscum & auida.
Simul stupebit Curia?

Varus.

Hem! quid noui adeo?
Quae mira, Flacce somnias? —

Flaccus.

Non alia, nisi
Quae Titus, & rei dabunt in vinculis
Adhuc gementes.

Caius.

Nescio fane meam,
Quid rapiat in diuersa mentem. Quae mihi
Paulo ante Flaccus, omne suspensum prope
Arbitrium tenent. — Scelus apertum liquet,
In Ambieno nuper impia manu
Temere patratum. — Titus attamen reis
Fauere adhucdum dicitur.

Varus.

Faueat licet :

Sententiam mutabit ipse mox suam ;
Rem quando totam percipiet ex me breui.
Tu, Flacce ! Graecum vinculis grauem suis,
Huc siste. — Titum & aduocet Caius simul.

Flaccus.

Vterque iussa implebit ad nutum tua.

SCENA III.

Varus, & Ambustus.

Varus.

Ambuste ! dixi vterque meritas mox luet
Poenas. Reum sat mucro Brutum denotat,
Recente continuo cruore qui fluit.
Nihil negando proficiet. Et alterum,
Scelus fatentem, certa per me iam necis
Poena manet. Vnus attamen Titus moram

Iniicit,

Iniicit, Amicum nosse qui suum cupit,
Quem sibi data olim adscivit Athenis fide.

Ambustus.

Sit prima, Consul! Themidis oportet sacrae
Cura tibi. Quae ad Titum adtinent, posthac puto
Curanda demum; gravius vbi negotium,
Rempublicam quod spectat, impletum tibi.
Plus iusto Amicis Titus usque suis fauet.
Indulget hisce, perfidis licet, omnia.
Et inde Brutum e vinculis dare liberum
Contendit omni, qua potest, arte stolidus.
Sique subito repertus, extorris aderit
Gisippus ille, Roma vel fasces viro
Deferre cogetur breui; certe aut locum
In curia primum exul habebit aduena
Iuuante Tito; ciuis & voto cadet.

Varus.

Depone curam, Ambuste! nimiam. Nil tibi
Nocebit aduena. Nemo Romulidum nisi
De stirpe natus Curiae prouinciam
Subire poterit, aut honoris sibi gradum
Sperare. Titum nec ego male prouidum adeo
Fore puto, fasces vt peregrino velit,
Patriaue proscripto sua, tradere viro.
At en! propinquant Flaccus, & Caius simul.
Sed Titus vbi?

SCENA IIII.

*Flaccus, Caius, Gisippus, mutato nomine
Phyastes, ad priores.*

Caius.

Nemo mihi, Consul! hunc dare

Poterat repertum. Flaccus illum in carcere
Offendit ante : visus inde nemini.

Flaccus.

Multis rogavit , aditus ut pateat sibi,
Se velle Amico colloqui adfirmans mihi.
Digressus inde , quorsum abierit , nescio.

Varus.

Ergone Bruti carcerem Titus adiit ?
Vah ! timeo , ne quis subsit huic dolus rei.
Ad carcerem te , Flacce ! confer illico ,
Brutumque pariter siste praesentem mihi.

Flaccus.

Adest Phyaestes nutibus , en Consul ! tuis.
Pergam illico daturus & Brutum tibi.

S C E N A V.

Priores praeter Flaccum.

Varus.

Infame rursus conspicio scelus. — Age sis !
Fatere nobis crimen ex ordine tuum ;
Sacraeque tandem quod ratum Themidi , audies.
Phyaestis ergo nomen hoc proprium tibi ?
Ultro , quod ante falsus.

Gisippus.

Est proprium. Nihil
Celasse refert. Nomen ex fati fero.
Urbs clara Cecropis nobiles cunas quidem
Paravit olim ; sed nigras tamen , & meae
Iam fortis inde praescias ; mox ubi virum
Iniusta abegit Patria , exolum sibi.

Varus.

Varus.

Iam fare! — quae culpa tibi commissa temere,
Suum vnde patria vertere coegit solum?

Gisippus.

Nulla fuit; aut nisi culpa forte sit fides
Seruata Amico semper integra; quae meis
Sed ciuibus digna tamen hac visa est graui
Poena.

Ambustus.

O pium, Hercle! sceleris & purum caput!
Iniusta nempe te Patria abegit procul,
Romae nefandi sceleris vt fieres reus.
Hanc, stulte! pueris fabulam canta. Viris
Verba dare maior, ac putas, erit labor.

Gisippus.

Dixi: negasse nil iuuat. — Reum tenes,
Simul & latronem, Consul! — vltra quid petis?
Me sceleris, ecce! fateor admissi reum.
Culpaec nec huius admodum piget, meae
Satur vbi vitae, morte nil opto magis.

Caius.

Et alius ergo prior perire debuit,
A te peremptus, licetor vt gulam tibi,
Quod saeuus optas, iure possit frangere?

Gisippus.

An iure peream denique, aut iniuria;
Id, crede! mihi perinde modo, compos mei
Si quando voti reddar.

Varus.

Huius compotem
Te mox videbis. — Pande, licetor! impero!
Feriale pegma.

ad Gisippum.

Tuque fallaci, cave,
Me Consulem iussisse posthac ambitu
Velis. Patratae caedis autor ipsemet,
Idemque solus, an fueris, edic modo!
En! mucro focium sceleris habuisse innuit.

Gisippus.

Solus necare; solus & volui necem.
Mucroque caedenti ad manus forte fuerat,
Ablatus a me nemini; haud meus tamen
Dixisse plura nolo: nec opus censeo.
Solum nocentem merita, fac, poena maneat.

Varus.

Manebit ergo. Licetor age! scelus abripe,
Mox capite plectendum suo. —

ad Gisippum.

Sententia haec lata tibi.

Gisippus.

Sint plurimae laudes Diis,
Per quos ter optata mihi mors tandem obuenit!
Tibique Consul! quas rependam, nescio,
Grates, benignam mortis ad sententiam.
Haec sola tandem summa misero est gratia;
Vitam perosus ubi meam, haud, morte potius
Quidquam habeo. Superest attamen, quod te rogem.
Concede, licetor! hasce Tito literas,
Post fata tandem sed mea ferat; nuncium
Istud ab Amico dum ipse iam ferre nequeo.

Varus secum.

Tito, hem! scendas suo ab Amico literas?

ad Gisippum.

Fac modo! quis ille sit Amicus? eloquere palam!

Gisippus

Gisippus an huic forte nomen? Aut tibi
Is ipse notus?

Gisippus.

Nosco ceu memet virum.

Est ipse, qui Tito ferendas tradidit
Has literas. Videbit hunc Titus breui,
Tandemque capiet, spreta quid valeat fides.
Noli rogasse plura, quae posthac scies.
Iam pectus scando, & laetus in mortem ruo.

Varus.

Iam morere prout libuerit. — Ast Flaccus redit.
Suspende ferrum licetor! ad breuem adhuc moram.

SCENA VI.

Flaccus cum Tito ad priores.

Flaccus.

Res mira, Consul! tibi nouum adduco virum,
Qui causam Amici coram agere victus cupit.

Varus.

Quis ille? — Brutus nempe?

Flaccus.

Praesentem vides.

Ambustus seorsim.

Vah! rerum iniquas denuo mearum vices!

Varus.

Quem video? — Fallor: ane iam Titus meis
Se praebet oculis; compede & dura quidem
Ligatus ipse? — Quid nouae hoc rei putem?

Titus.

Mirum videtur id equidem, Consul! tibi.
Sed parce! te causa fugit. Haec me in vincula,
Quae

Quae Brutus infons modo tulit, sponte indui:
Ponenda nec ante, donec Amici integritas
Per me tibi satis pateat.

Varus.

Hem Tite! quid ego
Desuper? — Itane me Consulem ludis quoque?

Titus.

Nil ludo; mente sed ago tecum seria.

Varus.

Perpende sed cuncta magis. E vinclis reum
Dare liberum, me praeter haud alius potest.
Et liber attamen, solutus & sua
Compede, meas iam Brutus euasit manus;
Et te quidem scelus iuuante.

Titus.

Sit procul
A me nefas infame, scelus vt adiuuem.
Seruasse solum est animus infontis caput.
Solutus patratae nunquid est caedis reus,
Ad carcerem quem Caius ante sustulit?
Nec facinus ille poterit abnuere suum.

Varus.

Luet ille meritas, en! breui poenas. Themis
Sed aequa sceleris inde conscios quoque
Haud eximit; quem pariter & Brutum arbitror.

Titus.

Sinistra certe credulum te decipit
Opinio.

Ambustus seorsim.

Tace bubo! male gratum auribus
Ne repete carmen!

ad

ad Varum.

Consul age! tuam, impera,
Vt liCTOR actutum impleat sententiam.
Quae Bruto agenda? melius exinde statues.

Varus.

Ambuste! tempus utrique simul dandum est reo;
Dum causa quoque simul ad utrumque respicit.

Titus.

Aegre quidem sustineo vidisse faciem
Latronis impii. Breue ast, Consul! tamen
Concede spatium. Nolle fors quaedam dabit
Is ipse nobis, dulce solamen mihi
Quae ferre possint.

Ambustus.

Scio leuamen, quod petis.
Amicum is exulem docere si queat,
Mox & latroni gratiam vitae dares,
Si quando foret hoc integrum tibi. Sed caue,
Ne, Tite! inuras nomini probrum tuo;
Quem magis Amici vita, quam cura Themidis,
Tenet anxium.

Titus.

Ah Ambuste! nimium comprime
Furoris aestum. Prima semper est mihi,
Eritque cura Themidis; Amicorum altera.
Nec laedit Aequum, Consulem quod flagito.
Ni res iniqua fors tibi fides erit,
Seruanda Amico semper.

Ambustus.

Haud impio tamen,
Ceu Brutus est. Et alter, ecce! literas
Per

Per hunc latronem mittit haud certo suo
Hoc nuncio melior : Amicus ast tuus.

Titus.

Sed enim quis hasce retinet ?

Gisippus.

Hoc sunt in sinu,

Post fata demum nostra tradendae tibi.

Varus.

Has, iubeo, liſtor ! eripe inuito licet ;
Titoque trade ! — Vincla, miles ! interim
Resolue Tito. Adesse liberum volo.

Gisippus.

Da, Consul ! vt cadam ante liſtoris manu
Peremtus, vt merui. — Bis ita morior miser.

Liſtor.

Ad vota mox tibi securis seruiet.
Redde modo literas.

Gisippus

Itane mors iam mihi,
Decreta dudum, in plura differtur mala.
Vt saepius iam cogar adſlictus mori !

Liſtor.

En, Tite ! literas. Ferire iam manus
Haec prurit. Adnutum aueo : Consul impera !

Titus.

Quid heu ! quid isthaec sibi manus ?

Legit alta voce :

Tito suo

„ *Gisippus ultimum vale dicit. Datum*
„ *Et pignus olim perfido reddit simul.*
„ *Mutata, Tite ! mens mea est subito. Fames,*
„ *Quod ante retuli, mortis haud genus est meae.*
„ *Me liſtor interimet. Sub iſtu pendeo.*

Iuuate

*

Iuuate Superi! culpa & isthaec quoque mea est.
Tu Flacce! pro me caetera absoluas, precor!
Me nimius obruit pudor, & angor simul.

Epistolam Flaccus absoluit.

„Cruore nunc saltem ex meo rubor, velim,
„Inficiat ora perfidi; ad fractam ubi prius
„Mihi fidem, nec erubescere siquidem
„Es ipse visus. Disce iam posthac miser,
„Fidem tuis seruare sanctius. Vale!

Titus.

Quot verba, tot iam fulmina heu! sentio miser.
Agnosco pignus. — Atque simul eheu! meum
Agnosco Amicum, tamdiu ignotum mihi;
Et fortis hunc quidem asperas inter vices.
Age, Tite! mente quod modo dignum tua
Iam fortis exsequere. Fides id exigit,
Salusque Amici, culpa quem tua perdidit.

ad Consulem.

Permitte, Consul! mente iam tibi integra
Vt cuncta pandam. Hunc precor, dato liberum!
Contestor astra! nec ille caedis est reus.

Gisippus

Vel mortis ergo gratiam, Dure! inuides.
Ne crede, Consul! licetor ah! tandem feri!

Varns.

Subsiste! paruum res adhuc moram petit.

Ambustus.

Ferire potius, Consul! ex templo iuuat.
Noli fouere tamdiu in sinu scelus.

Seorsim.

Seorsim.

Iuuate Furiae ! rem malam Ambustus timet.

Titus.

Admitte pauca , Consul ! infontem vt scias
Hunc exulem , suisque fatis proximum ,
Certum patrati sceleris autorem dabo.

En ! ipse (quid enim facinus abnuere iuuat)

En ! ipse caedis (horret attamen scelus

Referre lingua) en ! ipse caedis sum reus.

Cruore fratris pollui hanc frater manum.

Quid plura ? decerne mihi promeritas vices.

Varus.

Quae monstra nobis , proh ! feret haec adhuc dies ?

Quid ? Tite ! credamne scelus hoc vere tuum ?

Titus.

Ah ! crede Consul ! nilque iam dubites velim.

Erinnis atrox occupauit hunc sinum ;

Fraterque , semet forte qui tulit obuium ,

Est memorem ob iram missus ad stygem mihi.

Infons vterque est , Brutus , & Graecus simul.

Decreta mortis sit mihi sententia.

Me , licitor ! ad ferale iam pegma abripe !

Infantis & loco nocentem percute !

Flaccus.

Portenta rerum , quae fidem prope superant !

Caius.

Ergone Titus sceleris infandi reus ?

Quis ista somniasset vnquam ?

Ambustus seorsim.

Vah nigros

Sortis futurae prodromos !

Varus.

Varus.

Sana puto

Carebit mente Titus; impos & sui
Extrema tentat, quae misero suadet furor.

Gisippus.

Quid, licitor! etiamnum stupes? falsa loquitur
Impostor ille. Consul! ah tandem iube!
Petita mortis gratia ut fiat mihi.

Titus.

Iniuriam, o Amate! longe maximam
Ne, quaeso, gratiae tibi in locum pete!
Da Consul! infons ille liber ut fiat;
Sontemque plecte!

Varus.

Memet haud capio fatis.

Ludarne; res ferio an agatur, nescio.
Age, Tite! constans, fare, num verbis tenor?
Compone mentem, quaeso! sed prius tuam;
Et vera profer!

Titus.

Mentis, ah Consul! meae
Sat crede compotem. — Iouem statorem ego;
Aut siquid habeat Roma mage sanctum Ioue,
Adtestor usque! nil mali hunc virum grauat.
Meum est nefas. Me sacra iam plectat Themis.
Et ecce! plura forte ne furdo canam,
Morasque nectam; en! ipse in mortem ruo,
Infame quam scelus meretur. *

E

Ambustus.

* Ferale pegma conscendit.

Ambustus seorsim.

Vadesis !

Nil te moror. Leuabis a metu hunc sinum.

Titus.

Gisippe ! — Fratri cede iam locum , precor.

Ah ! ne meis te porro fatis implica !

Sum fratricida fateor : & fractae simul

Fidei tuomet ab ore sum reus. Luam

Ergo bis atra duplicem hanc culpam nece.

Gisippus.

Num fallor ? — Anne Titus isthaec ferio ?

Titus.

Ah ! siquid vnquam , seria haec mente eloquor.

Stat, ecce ! Frater ! stat ratum pro te mori ;

Et vltima quoque fata pro fide pati.

Gisippus.

Sat ista, Tite ! — stat meam pariter fidem

Seruasse ad aram integram. Pro te mori

Iam summa votorum mihi. Ruat illico

In me securis ! — Solue , Licetor ! vincula.

Titus.

Gisippe ! mentis comprime impetum tuae !

Saeuire , quaeso , desine in Titi caput !

Bis, heu ! bis ita fratrem enecas.- Et hoc denique ;

Hoc dabis amanti nostro , vt vsque mihi probrum,

Turpisque fractae fidei adhaereat nota ?

Sed absit ! — Hanc labem mihimet eximam.

Ni tollat vltro licetor hoc nocens caput,

Soluam ipse cunctantia securis vincula.

Aut solus , aut tecum simul cadam miser.

Varus.

Varus.

Proh Coelites! quae scena semet explicat?
Amicus ergo is ipse iam Titi fiat,
Qui se Phyaften dixit antea, & quidem
Proprio sibi nomine. Ludor etiamnum? Impii!

Titus.

Est ipse, Consul! fata quem immerita premunt.
Fac ergo; morte Titus hunc sua vt eximat.

Varus.

Ambuste! vtrique quid statuam, anceps haereo?
Miles age! Titum in vincla rursus coniice!

Ambustus.

In promptu adest ferenda modo sententia.
Aut reus vterque sceleris est; aut Consulem
Vterque ludit: hinc simul poenas luant.

Varus.

At ecce! Vatem! nique fallor, & comes
Adhaeret ipse Brutus, & liber quidem.
Quaerendus est ille prius, an peius nihil
Subsit rei; quod forte nos ludat magis.

Ambustus.

Vah! mille rapiant ad stygem haec monstra Furiae!

S C E N A VII.

Ad priores, Brutus, & Vates.

Vates.

Ignosce, Consul! — Non tibi vocatus equidem
Adsum. Sat opportunus attamen, puto,

Quod ipse veniam ; comite simul & Bruto quidem ;
Quem caussa quoque sua tibi praesentem cupit ;
Quin & aliorum forsitan , suis modo
Quos video fatis proximos.

Varus.

Quid denuo ?

Quid ista , Vates !

Vates.

Crede ! bona ; quin optima.
Sorte monitus ego , capitis haud quemquam reum
Hos inter esse refero , quos fontes putas.
Ignosce singulis ! scelus se denique
Prodet. Ita Sortis denuo oraclum mihi.

Varus.

Sed ille quis demum fiat ? Loquere palam !

Ambustus secum.

Me perditum ! --- iam torquet, heu ! scelus sinum.

Vates.

Hem tibi ! quid subito ; Ambuste ! quid adeo stupes ?
Nostine temet fors reum ? —

Ambustus.

Heu ! fulmen cade !

Obrue scelestum caput ! & siquid est Ioui
Potentiae super , in meum euacuet caput :
Vimque simul huc omnem furoris euomat.
Infamis ego sum latro. Sat liquet scelus.
Hac Ambienus cecidit occisus manu.

Siqua Themis ergo sedeat in coelis adhuc,

Trifulcus

Trifulcus ignis absorbeat, inque cineres
Redigat probrum hoc infame, quod me iam scelus
Esse facit, a me patratum.

Titus.

Contremo ;
Stuporque totum permeat finum. — Ergone
Ambustus ipse fratris occisi latro ?
Ebullit animo iustus in crimen furor.

Varus.

Effrons ! scelestum ! tartari & dignum rotis
Caput ! quod & iuncta simul Eumenidum cohors
Per mille partes illico in frustra refecet.
Age , Licitor ! in vincla scelus istud coniice !
Ferat scelestus modo suasmet compedes,
Quas impius aliis parauit antea.
Profare sceleris sed modo causam tui !

Ambustus.

Anhela honoris hoc fitis suavit. Nouae
Mecum Ambienus aemulus Prouinciae
Quum fuerit , e medio peremtum fustuli ;
Brutique mihi chalybs ad opus hoc seruiit ;
Saeuum iste crimen vt lueret ; meum & nihil
Grauaret aduersi finum. Series patet
Sic tota sceleris. Redde promeritas modo
Licitor ! vices : mox aemulum ad stygem sequar.

Varus.

Sequeris haud dubita. Tibi meritas breui
Curia secures fascium loco dabit,
Quas scelere quaerebas tuo. Nunc ocyus

Hinc esto procul. Infame scelus hoc, impero,
In nigra carceris antra lictor abstrahere!
Dum crimen atrox morte promerita luat.

Ambustus.

Ergo nullum desuper fulmen cadit,
Quod impium, nefastum me proterat?
Aut nulla surgit e nigra styge Furia,
Abominandum quae caput secum abstrahat?
Pateant auerna; meque viuum deuorent!

SCENA VLTIMA.

Omnes praeter Ambustum.

Varus.

Factum optime! purgavit aspectum scelus.
Miles age! Titum, nobilem & simul Aduenam
Suis vtrumque vinculis fac liberos!
Est sua quoque merces danda Virtuti integrae;
Scelus vbi perfidum meritas tulit vices.
Adeste modo ter amata nobis Pectora!
Tu simul adesto & Brute! Fratrum nobilis,
Miranda Trias! — En! Varus Iudicem exuit,
Antea seuerum; Causa quem sed ipsamet
Talem esse voluit; vestra quo magis fides
Conspicua & vrbi fieret, ac orbi simul.
Veniam date, precor! probra qui forte intuli.
Proclamo vosmet liberos: siquid & adhuc
Petieritis, agam; fama redeat, vt integra.

Titus.

Titus.

Grates Superis ! — respiro. — Liberior meat
Vitalis aura, dum mihi saluos licet
Vidisse Amatos. —

ad Gissippum, & Brutum.

Vestro, Amici ! millies
Saluete Tito ! —

Gissippus.

Salve, Amicorum optime !

Brutus.

Salueto Tite ! —

Titus.

Sat modo. Te iam finguli,
Consul ! precamur ; nosmet, haut merita quidem,
Dignare venia ; nempe quod lusum Viro,
Deuota flexo Roma quem poplite colit.
Ignosce tamen ! — en ! finxit hos amor dolos.
Nostrum alter vt seruaret a fato alterum,
Arcta inuicem adstricti fide, vitam quoque
Prodigere vidisti paratos propriam.

Gissippus.

Ita Consul ! ultimam cruoris & modo
Sacrabo guttam ; qua noua probetur fides,
Iurata Tito rursus integra quae fiat.

Brutus.

Vtrique Brutus, fata fidus ad vltima,
In mille mortes, & nigram ad stygem quoque,
Sors quando velit, comes erit.

Omnes.

Omnes.

O amor ! o fides !

Vates.

Digna, Hercle ! quae aureo notetur calculo.
Sic nempe, quid amor, quid fides vera valeat ?
Hodierna vidit pariter, ac stupuit dies.

Varus.

Sat itaque : Centum victimas, Vates ! neca ;
Integra Tonanti vt firmet Hecatombe fidem.

V. I. O. G. D. & I. V. M.

* * * * *

Inhalt des Spieles.

Daß auch sogar die wahre Freundschaft den feindseligen Anfällen des widrigen Geschickes unterworfen sey, überzeuget uns das Alterthum, und die Geschichte durch unzählige Beyspiele. Zum Beweise dieser Wahrheit wird die Schaubühne zween große Männer vorstellen, die einander sowohl an Vorzügen des besten Adels, als andern vortreflichen Eigenschaften vollkommen ähnlich waren. Der erstere **Flavius Titus Quinctius** war von Geburt ein edler Römer: der ander **Gisippus** mit Name von Athen. Dieß war der Ort, wo diese zwey edlen Seelen die ersten Früchten der reinsten Freundschaft genossen; die ihnen aber Rom gar bald vergället hatte. **Gisippus** mußte zuerst die Schläge des unerbittlichen Schicksales empfinden; indem man ihm aus keiner andern Ursache, als wegen der innersten Freundschaft, die zwischen ihm und dem **Titus** vorgieng, zur Schuld legte, oder ihn doch wenigst im Verdachte hatte, als wäre das damals entstandene Mißverständniß zwischen den Römern und Atheniensern von ihm angesponnen worden. Er wurde dann alsogleich in das Elend verwie-

verwiesen , und irrte lange Zeit als ein Ver-
triebener herum ; bis ihn endlich ein Zufall
nach Rom brachte , wo er sich wegen der al-
ten Freundschaft mit dem Titus ein bessers
Glück versprach. Aber er mußte daselbst gera-
de das Widerspiel erfahren ; denn die Mis-
gunst des neidischen Glückes brachte ihn so-
weit , daß er sich selbst durch Enthaltung von
aller Speise den Tod anthun wollte : er wurde
aber hieran gehindert , und auf neues wegen
einem ihm aufgebürdeten Laster in das Ge-
fängniß und Sessel geworfen ; und da Titus
das von Hunger und Elend ausgezerrte Anges-
icht seines Freundes nicht erkannte , durch ihn
selbst zum Tode verurtheilet. Der arme Gi-
sippus befand sich schon wirklich auf dem Richt-
platze , als er gähling von seinem Freunde Ti-
tus erkannt wurde , der ihn auch dem schmäh-
lichen Tode zu entreißen , sein eignes Leben
und Ruhm für ihn wagte. Rom aber selbst
über eine so zärtliche Freundschaft entzückt ,
bestättigte großmüthig die ausnehmende Treue
standhafter Freunde.

Ein gleiches Beyspiel von auserlesenster
Freundschaft entlehnten wir zum Singspiele aus
dem wie immer fabelhaften Alterthume. Dre-
stes und Pylades schienen uns die füglichsten zu
seyn , die wahre Freundschaft , entweder zur
Bewunderung , oder zur Nachfolge auf uns-
rer Bühne zu zeigen. Wovon das Mehrere
aus jedem Dichter zu ersehen.

Kurze

Kurze Verfassung

von
beiden Spielen.

Erster Theil des Singspieles.

Bei dem Altare der Diana wird die falsche von der wahren Freundschaft durch ein Wunder unterschieden.

Erster Auftritt. Iphigenia begiebt sich mit ihrer Gesellschaft in den Wald, ein der Göttinn gefälliges Opfer bezuschaffen. 2. Indessen kommt Orestes, und Pylades mit noch zweenen Gefährten auf der Insel Taurus, eben zum Altare der Diana an: Wo Orestes von seiner Gewissensunruhe sollte befreyet werden. Ein sonderbares Wunder aber giebt eben da die Entscheidung zwischen wahrer, und untreuer Freunden. 3. Pylades in der wahren Freundschaft gestärket; 4. verpflichtet sich, dem Orestes bis in den Tod zu folgen.

Erste Handlung.

Erster Auftritt. Gisippus wegen den Mühseligkeiten seines Elendes, sogar auch des Lebens überdrüssig, besonders weil ihm auch Titus, sein

seint ehemal vertrautester Freund, untreu zu seyn geschienen hatte, entschliesset sich in einer Höhle bey Rom aus Hunger zu sterben. 2. In eben dieser Gegend ermordet gähling der Ambustus aus Ehrsucht den Ambienus, des Titus Bruder; und suchet die Schuld auf den Brutus, noch einen Freund des Titus zu werfen; 3. den er auch im Vorbengehen meisterlich täuschet. 4. Brutus klaget über das böse Schicksal seines Freundes. 5. Unterdessen sucht Cajus ein römischer Rottmaister den Thäter auf. 6. Titus selbst, wegen dem zweyfachen Verluste, sowohl seines Bruders, als seines besten Freundes auf das äußerste bestürzt; 7. begiebt sich in den Tempel der Fortuna, von dem Dracul einen Trost zu erhalten. 8. In dessen wird der noch unbekannte Gisippus aus seiner Höhle hervorgezogen; des verübten Todschlages schuldig gehalten; und in den Kerker geschleppt. 9. Ambustus aber geräth wegen diesem unverhofften, und seinem Vorhaben widerigen Zufalle in eine große Verlegenheit.

Z w i s c h e n m u s i k.

Der Priester der Fortuna verrichtet für den Titus das Opfer; und erhält ein zweyfaches Orakul: Erstens; daß die bedrängte Treu in den Fesseln schmachte: und zweitens; daß sich das Laster selbst verrathen werde.

Zweyte Abhandlung.

Erster Auftritt. Da der Priester aus dem Tempel hervortritt, suchet ihn auch Ambustus um einen
Auspruch

Ausspruch der Götter, wegen seinen angesponnenen Handel an. 2. Er wird auch seiner Bitte von dem Priester gewähret, und tröstet sich mit besser Hoffnung. 3. Jedoch er mußte nur eine traurige Vorbedeutung sehen; worüber er in vollen Zorne den Priester verläßt. 4. Dieser befremdet sich über den Unmuth des Mannes; eilet aber, dem Titus den zweyfachen Ausspruch der Götter zu ertheilen. 5. Wodurch doch der Titus wegen der befragten Sache noch immer zweifelhaftig, den Priester einen neuen Ausspruch von den Göttern zu erhalten bittet. 6. Brutus suchet indessen den Bedrängten zu ermuntern; Wird aber auf der Stelle durch den Cajus, auf Befehl des Bürgermeisters, von der Seite des Titus abgefodert, zu dessen größten Leidwesen. 8. Umbustus trachtet den Titus von dem Entschlusse, diesem seinem Freunde nach Möglichkeit zu helfen, abwendig zu machen: 9. Jedoch umsonst.

Zweyter Theil des Singspieles.

Die wahre Freundschaft erhält ihren Lohn.

In einem Auftritte.

Die Hirten bringen der Iphigenia den Drestes, und Pylades zum Altar, um einen hievon zum Schlachtopfer zu wählen. Iphigenia kündet also einem aus beyden den bevorstehenden Tod an; wiewohl zu ihrem äußersten Leide selbst. Hierüber entsteht zwischen beyden ein heftiger Liebesstreit; da einer für den andern, und vorzüglich der Pylades wegen der geschwornen Treue für den Drestes sterben

sterben wollte. Endlich entwickelte sich die ganze Sache wunderbarer Weise ; und Phylades erhält nicht nur durch seine Treue sein , und seines Freundes Leben ; sondern verschafte zugleich der Sphigeneia den größten Trost , ihren längst verlohrnen Bruder Drestes in ihre Armen zu bekommen.

Dritte Handlung.

Erster Auftritt. Cajus, und Glaccus, welche begierig auf den Ausgang des Handels warten ; 2. werden von dem Bürgermeister abgeordnet, dieser den gefangenen Fremdling, jener den Brutus aus ihrem Gefängnisse herben zu führen. 3. Ambustus bestrebet sich indessen das Urtheil beyder zu beschleunigen ; und zugleich den Titus zu verschwärzen. 4. Indessen wird Gissippus unter dem Namen Phyastes in Fesseln vorgeführt ; ohne dem Titus ; dessen Abwesenheit den Bürgermeister in zweifelhafte Gedanken setzt. Er läßt also durch den Kerkermeister den Brutus berufen : 5. und fället unterdessen das Urtheil über den Gissippus, welcher die ganze Schuld auf sich allein beruhen läßt. 6. Wider alles Vermuthen aber erscheint Titus in den Fesseln des Brutus ; worinn er Anfangs die Unschuld dieses seines Freundes vertheidiget : bald aber nach ungefähr erkannten Gissippus, sich selbst zum Brudermörder bekennet, um seinen unschuldigen Freund vom schmachlichen Tode zu erretten. Da nun beyde gegenseitig um den Tode stritten, erscheint auch endlich 7. unter

Auf:

Anführung des Priesters der Brutus. Wor-
 auf sich der ganze Handel entwickelt; der Am-
 bustus sich selbst verräth, seine schwarze That
 bekennet; und zu gemessener Strafe gezogen
 wird. 8. Die Unschuld aber erhält ihre Frey-
 heit, und die wahre Treue, und Freundschaft
 ihren Lohn und preiswürdigste Unrühmung.

P e r s o n e n

d e s S i n g s p i e l e s.

Pylades. Der hochwürdige Herr Mathias Schmid,
 SS. Theol. & SS. Can. Cand. in Eccl. Cathed.
 ad S. Paulum Canon. hochfürstl. Hofkapellan,
 und Hofpafist.

Orestes. Der hochwürdige Herr Fortunat Kürzinger,
 SS. Theol. & SS. Can. Cand. Sacerdos, hochfl.
 Hoftenorist, und Kapellpräfect.

Iphigenia. Franz Georg Fuchs, Rudimentista,
 Alumnus Weihenstephanensis.

Nicias, und Medon,	untreue Freunde des Orestes,	Joseph Götz, Poeta. Jakob Bernclau, Poeta.
--------------------------	---------------------------------	---

Schutzgeist der Freundschaft, Joseph Bögl, Gram-
 matista, Alumnus Weihenstephanensis.

Das Gefolg der Iphigenia, aus Amazonen und
 Hirten bestehend.

P e r s o n e n

Personen in der Handlung.

Der hochwürdige Herr Franz Xavier Fortner, SS.
Theol. & SS. Can. Cand. Prouisor zu Pfaffen-
hoven nächst Rosenheim. Ambustus.

Der wohlehrwürdige Herr Franz Xavier Waldherr,
SS. Theol. & SS. Can. Cand. Ingolstadii Ele-
ctoralis Collegii Georgiani Alumnus. Ve-
rus römischer Bürgermeister.

Herr Hyazint Siendle, SS. Theol. & SS. Can. Cand.
Priester der Fortuna.

Herr Vincenz Pall, SS. Theol. & SS. Can. Cand.
Titus.

Herr Lorenz Franz, Philos. Cand. Cissippus.

Herr Silvester Aman, Philos. Cand. Brutus.

Maximilian Urckauer, Rhetor. Ambicnus, des
Titus Bruder.

Casparus Häckl, Rhetor. Cajsus, Kottmeister.

Franz Xavier Jungbauer, Rhetort Glaccus, Ker-
kermeister.

A. Z. G. E. G.

Ullinger, Augustin, 1746-1781 [Komponist]

Fata Amicorum Tragoedia Cum Dramate Musico Ludis Autumnalibus Exhibita,
Atque Amplissimis Honoribus Celsissimi, Ac Reverendissimi Domini Ludovici,
Iosephi Ex Illustrissima, Ac Antiquissima Prosapia S. R. I. Lib. Bar. De
Welden In Hohenaltingen, Et Laubheim, S. R. I. Principis Et Episcopi
Frisingensis Domini, Domini Clementissimi A Devotissimis Musis

[Freising] [1779]

P.o.germ. 1238 b#Beibd.3

urn:nbn:de:bvb:12-bsb10118160-6

VD18 14594692